

ezgi polat

hiçbir

yerin

ortasında

EZGİ POLAT

HİÇBİR YERİN
ORTASINDA

Can Çağdaş

Hiçbir Yerin Ortasında, Ezgi Polat

© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2019

2. basım: Şubat 2020, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editör: Cem Alpan

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-4133-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750741333

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

EZGİ POLAT
HIÇBİR YERİN
ORTASINDA

ÖYKÜ

♥can

Ezgi Polat'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Susulacak Ne Çok Şey Var Aramızda, 2017

EZGİ POLAT, 1987’de doğdu. Endüstri mühendisliği bölümünden mezun oldu. Öyküleri *Notos*, *Varlık*, *Kitap-lık*, *Sözcükler*, *altZine*, *Duvar* gibi çeşitli dergi, gazete ve fanzinlerde yayımlandı. 10. Uluslararası İstanbul Şiir ve Edebiyat Festivali’nde gelecek vaat eden genç yazarlar arasında yer aldı. “Başka Bir Boyutta” isimli öyküsü İngilizceye çevrilerek festival kapsamında hazırlanan antolojide yayımlandı. Goethe Enstitüsü’nün farklı temalarla hazırladığı Türkçe ve Almanca edebiyat arasında her iki dilden de henüz tercüme edilmemiş yazarlar ve metinleri aracılığıyla yeni bir köprü kurmayı amaçlayan LiteraTür projesinde yer aldı. İlk öykü kitabı *Susulacak Ne Çok Şey Var Aramızda* 2017’de yayımlandı. *Hiçbir Yerin Ortasında* ikinci öykü kitabı.

Bana hiçbir karşılık beklemeden
sevmeyi ve sevilmeyi
öğreten güzel dostum
Marla'ya...

Başucunda bir ağaç büyüyecek,
bekle,
kökleriyle sonsuza dek
sarılacağım sana.

İçindekiler

Hiçbir Yerin Ortasında	13
Kıyıya Vuran	25
Başka Bir Boyutta.....	43
Sığınak	57
Aynadaki Bataklık	69
Yunus	83

HİÇBİR YERİN ORTASINDA

“Ben güzel fotoğraf çekmeye gitmem.
Güzel bir fotoğraf nedir ki ayrıca?
Hayır. Ben öykümün içinde yaşamak için giderim.”

Sebastião Salgado

Her şeyi bırakıp döndüğümde hastaydım. Ruhumun derinlerinden fışkırıp bütün bedenime dağılan ve tedavisi olmadığını nihayet anladığım bulaşıcı bir umutsuzluktu bu. Yapılabilecek bir şey, gidilebilecek bir ötesi yoktu. Döndüm. O sıralar babamın sağlığı kötüydü. Karımla birlikte çocukluğumun geçtiği çiftliğe, babamın yanına yerleştik. Eskiden bütün tepeyi kaplayan orman yok olmuştu. Toprak yağmur tutmuyordu artık, bitkiler ölüydü, babam ölmek üzereydi, ben ölüyordum.

Her şey gitgide nasıl kötüleşti? Şimdi acıdan kaçmak için geldiğim, yok olduğunu fark ettiğim her anlamda birlikte beni başka bir batağa çeken bu çorak araziye bakarken ruhumun da onun gibi kuruduğuna emindim. İçinden bir türlü çıkamadığım umutsuzluk yetmezmiş gibi bir de sürdürdüğüm şu suskunluk oyunu. Döndüğümde, tek şartım var, demiştim karıma, susmak. Asla konuşmayacağız. İçinde fotoğrafların olduğu zarfı uzat-

tım ona, kayboldu, yarım saat sonra mutfakta karşılaştığımızda gözleri ıslaktı ve burnunu çekiyordu.

Bir sigara yakıp dışarı çıktım. Etraf çalı çırpıydı, kuru toprakta hızla sürünüp kayaların altına kaçan birkaç keremkeleden, başka hareket yoktu. Tepeler çıplaktı. Güneş her şeyi olduğundan daha sarı algılamama neden oluyordu. Çocukken sabahtan akşama dek dört-nala gezdiğim atımla tepelerin en yüksek noktasına çıkıp yemyeşil vadiye bakar, ağaçların köklerinin toprağın derinlerinde birbirine nasıl sımsıkı tutunduğunu düşünürdüm. Şimdiyse kaybolan onca güzelliğin ağırlığı altında eziliyor, sert bir tokadın yanağıma indiğini hissedebiliyordum. Keşke biraz yağmur yağsa, diye geçirdim içimden, çünkü bu kurak yer kabuğu, unutmak istediğim ne varsa anımsatıyordu bana. Ama yağmur yağsa toprağı yalayıp geçecekti, suyu tutacak ağaçlar gösterişli mobilyalara dönüşmüştü çoktan. Baktığım her yer, duyduğum her ses yalnızca can çekişen hayvanların ve insanların çığlıklarını çağırıyordu bana. Eskiden ablalarımın çevresinde piknik yaptığımız küçük şelalenin yatağının izi bile kalmamıştı. Çocukluk anılarım kaybolmuştu ve onların yerini dolduran ilk şey, ormanda saklanan binlerce sefil insanın görüntüsüydü. Dünyaya dair ne varsa, hepsinden soyutlanmış o insanların hiçbir yerin ortasındaki bir ormanda akıllarını nasıl yitirdiklerini, nasıl çıldırmaya başladıklarını düşündüm. Geri dönemiyorlardı, gidecek bir yer bulamıyorlardı. Günler sonra birçoğu korkudan ve açlıktan delirerek ölmüştü.

Eve döndüğümde karım elini güneş ışınlarına siper etmiş uzaklara bakarak beni arıyordu. Biraz turladım, dedim. Merak ettim, dedi, haydi sofraya, bir şeyler ye de canlan biraz. Ardından içeri girdim. Ona hayrandım. Islak gözleri kurumuş, canlanmış, toparlanmıştı. Onca yıl bana destek veren, projelerimi hazırlayan o kadına ba-

kınca içimde bir yerlerde gömülü duran yaşama duyduğum siyah beyaz inanç renkleniyordu. İktisatçı olmak sana göre değil, demişti bana, sence o hayat seni mutlu edecek mi? Etmeyecekti. Deklanşöre ilk bastığım andan beri bunun böyle olduğunu, hiçbir şeyin beni fotoğraf çekmek kadar mutlu etmeyeceğini biliyordum. Sonra dünyanın insanlardan gizlenen o karanlık yüzünü açığa çıkarmak istedim. Açlıktan ölenlerin, sürgündekilerin, işçilerin, mültecilerin... Gittim. Ölümün gözlerinin içine bakana dek. Yaşamımı bir fotoğrafçı olarak sürdürmekten vazgeçene, türümüze duyduğum inancı yitirene dek. Babam ne yapıyor, dedim masaya oturduğumda, onunla da doğru dürüst ilgilenemedim. Uyuyor, dedi, yemeğini yedi, merak etme sen. Elini minnetarca sıkarak teşekkür ettim. Bu işten kendini sorumlu tutmamalıydı ama onun da yüreğine bir suçluluk dalgasının vurduğunu hissediyordum. Benim için kaygılanıyordu. Birkaç lokma sonra çatalımı bıraktım, Kendini suçlamayı gerektirecek bir şey yok, dedim. Nasıl olmaz, dedi çatalını tabağındaki bezelyelerin üzerinde gezdiriyordu, bu fikri ben ortaya atmadım mı, seni bu işe biraz da ben iteledim mi? Nasıl bu kadar düşüncesiz davrandım aklım almıyor. Evet ama, benim orada olmamam yaşananları engellemeyecekti ki, dedim, yalnızca tanık olmayacaktım, ne zamandan beri konforu önemser olduk. Yıllar önce bu ülkeyi silahlanmamak pahasına ardımızda bıraktık, yakalanıp işkence görmemek için terk etmek zorunda kaldık. Bir şey değiştirebildik mi? O zaman haklı bir sebebimiz vardı belki, şimdiyse gerçek bir silahımız var. Demek istediğim böyle bir şey değil, dedi. Orası seni yok etti. Sesi titriyordu. Devamı gelmedi. Aslında tam olarak bunları söylemek istiyordu. Tutkumu terk edecek kadar büyük bir kötülüğün ortasında kaldığımı, bütün o korkunçluğu kaydetmenin içimi nasıl çürüttüğünü biliyor,

onca ölümden sonra benim de yavaş yavaş öldüğümü, içimden meni yerine kan çıkacak kadar canımın yandığını görmek onu mahvediyordu.

Yemekten sonra balkonda oturup birer kadeh şarap içtik, sigara tüttürdük. Eskiden çevresinde piknik yaptığımız bir şelale vardı, dedim, kurumuş, ağaçlar yok olunca su da yok olmuş. Şuna bak. Ne kuş ne kurbağa ne de cırcırböceklerinin sesi. Dışarısı bu kadar sessizken insan içini daha net duyuyor. Kadehimi bırakıp istemsizce ağlamaya başladım. Masanın üzerinden uzanıp omzumu sıktı. Tükenmiş hissediyordum. Gececek, dedi, elbet gelecek.

Oraya nasıl gittiğimi ya da oradan nasıl döndüğümü bilmiyordum. Tek bildiğim, bir anda kendimi orada buluvermemdi. İnsanların yıkılan dünyalarından kaçıp sığındığı, her şeyden soyutlanmış bir zamanda, en ufak bir medeniyet izinin olmadığı o ormanın içinde. Geçmiş yaşantılarını umutsuzca taklit ediyorlardı. Dillerini anlamıyordum ama bakışları bütün bu eziyetlerin ne zaman sonlanacağını sorar gibiydi. Bazen bir ağaç kavuğuna yaslanmış uyuduğunu sandığım birinin ertesi gün ölü olduğunu fark ediyordum. Elimden gelen tek şey, olan biteni fotoğraflara kaydetmekti. Yıllar sonra bu ölülerin, harap edilen onca şeyin üzerine yeni bir medeniyet kurulabilecek miydi, bilmiyordum. Bir süre sonra orayı terk etmek istedim, yoksa ben de kaybolup gidecektim. Riski göze alıp ormanda bekleyenlere katılmak için gruplar halinde gelenlerin izlerini gerisingeri takip ettim. Birkaç saat sonra yoğun bir sis kapladı ortalığı. Bana doğru akın akın gelen karaltıları gördüm. Yolun kenarında birikmiş, çürümeye başlayan insan ve hayvan leşlerinin kokusu genzimi yakıyordu. Bir süre sonra karaltılar netleşti. Ormandakilere benzeyen sefil giyimli, zayıf, siyah tenli insanlardı bunlar. El arabalarının ve bisikletlerinin alabileceği kadar

eşyayı yanlarına almış, kaçıyorlardı. Yorgunluğuna dayanamayanlar yol kenarına kıvrılıp yatmıştı. Sis tam başlarının üzerindeyken birkaç kez fotoğraflarını çekip onlara ormanın yolunu işaretlerle tarif etmeye çalıştım ve yoluma devam ettim. Kilometreler sonra bir sınıra vardım. Kontrol yoktu, kim olduğumu soran yoktu, nereye geldiğim hakkında en ufak bir fikrim yoktu, hiçbir tabela yoktu. Sınır karakolu ateşe verilmiş, duvarlarını is kaplamıştı. Az ötemde kasabayı andıran bu yerin sokakları cesetlerle doluydu. Kimi silahla öldürülmüş, kimi bomba ya da satarlarla parçalanmış bedenler. Tepelerinde uçuşan sinekler, burun deliklerine girip çıkan kurtçuklar. Bir felaketin içinden çıkıp bir başkasına giriyordum. Ellerindeki meşalelerle rasgele o cenneti ateşe veren insanları, uzayıp giden ceset yığınlarını gördükçe botlarım yerin bataklığımsı yumuşaklığına daha çok gömülüyordu sanki. Orada öylece durup başımı çevirdim. Arkalarına bakmadan umutsuzca kaçanlara baktım. Tekrar başımı döndürdüğümde eşyalarını sırtlanıp bahçeyi yarılamış tek çocuklu bir ailenin komşu evin penceresinden başını çıkarmış bir tüfekle kurşuna dizildiğini gördüm. Evin diğer penceresinde küçük bir kız çocuğu gözlerini kocaman açmış bahçede can çekişen aileyi merakla izliyordu. Kusmak geliyordu içimden, oracığa yığılıp kendi kusmuğumda boğulmak. Gelgelelim yapmak zorunda olduğum tek şey, makineyi kaldırıp ışığı ayarlamak ve taze ölüleri ölümsüzleştirmektir.

Çiftliğe geleli üç hafta olmuştu. Gündüzleri hayalet gibi geziniyor, genellikle de boş boş tavanı seyrederek uzanıyordum. Yaşıyordum ama ölü gibiydim. Bir akşam karım, Dinle beni, dedi, burayı eski haline getireceğiz. Bir süredir bunu düşünüyorum, bir orman mühendisine konuyu açtım, bize başlangıç için biraz kaynak sağlayacaklar. Bahçeye birkaç meyve ağacı dikmekten söz etmiyo-

rum, tepeleri, eski şelalenin olduğu araziyi, her yeri yeşilendireceğiz. Başımı indirip ellerimin arasına aldım. Söylediklerini hayalimde canlandıramıyordum. Yeni projemiz bu olsun, diye devam etti, ormanı tekrar canlandırmak. Kalkıp yanıma geldi, bana sarıldı. Toprak öyle verimsiz ki, dedim, burada artık hiçbir şey yetişemezmiş gibi geliyor bana. İnatla daha sıkı sarıldı. Ümitsiz olmak bize bir şey kazandırmayacak, dedi, sana bütün projeyi anlatacağım. Zaman alacak, belki çok zaman alacak ama olacak. İnan bana.

Günler sonra bir sabah ben yastıktan başımı kaldırmaz haldeyken o, gündoğumuyla uyanmış, birtakım insanları organize etmiş, başlangıç için biraz fide getirtmişti. Aşağıdaki düzlüğün tamamını kaplayacak seraların yapımına başlanmıştı. Bir grup işçi de toprağı çapalayıp havalandırıyordu. Gerçekten de söylediği oldu. O sabah babamla balkonda sohbet ederken seranın şeffaf brandalarının gerilişini, az ötedeki işçilerin çapalarının toprağa inip kalkışını izledik. Babamın gözlerinin dolduğunu fark ettim. Eskiden olsa kameramı kaptığım gibi yanlarında biter, onların fotoğraflarını çekmeye kendimi kaptırırdım. Şimdiyse izlemek bile bana ağır geliyordu. Kurumuş bir saksı çiçeği gibi öylece balkonda dikiliyordum. Karım onlara su götürürken, Kameranı kapıp gelsene, diye seslendi. Sonra, dedim, bugün pek halim yok. Onu seyrettim, insanların arasında tükenmez bir enerjiyle dolanışını, o muazzam örgütlenme kabiliyetini, yardımseverliğini, bir işe kendini bütün bedeniyle verişini, gözlerinin kısılmasını, alınının kırışmasını, kaşlarının çatılışını. Ama bunlar bile önce aklıma, sonra bir titreyişle yayılıp bütün bedenime hükmeden o şeyden sıyrılamama yetmiyordu.

İşçilerin toprağa indirdiği her çaba darbesi bana, o cehennemdeki buldozer kepçelerinin ceset yığınlarına daldırılışını anımsatıyordu. Oradan kaçmıştım. Nereye

gidecektim? Kilometrelerce yürüdüm. Hiç rüzgâr esmiyordu, üzerime düşen sert gün ışığı yüzünden giysilerim sıırıslıklam olmuştu. Nefes almamı güçleştiren çürüksü koku kendimden geliyordu. Tişörtümü çıkardım. Onunla etimi kazıyıp yeni bir ten çıkaracakmışçasına gövde mi, ense mi, yüzümü sildim ve sırt çantamdaki yedek tişörtümü giydim. Yol beni yine ormana götürdü. Sonunda bir ağacın altına sığındım. Orada ne kadar kaldım bilmiyorum. Bir süre kendimi kaybetmiş olmalıyım. Kendime geldiğimde çevremdeki insanlar fısıltıyla konuşuyor, beni işaret ediyorlardı. Kurumuş dudaklarıma konan sinekleri kovacak gücüm bile yoktu. Ne bir şey yemek ne bir söz söylemek istiyordum. Yine de arada odun ateşinde kaynatıp durdukları ne olduğunu bilmediğim sulu yemeklerinden bir tas bana da getiriyorlardı. Ben de onları mahcup etmemek için o tatsız şeyden birkaç kaşık alıyordum. O halde ne kadar kaldığımı bilmiyorum. Tek bildiğim, bir gün toparlanmaları ve hızla o bölgeyi terk etmeye başlamalarıydı. Bunu görünce safça her şeyin çözüldüğünü, insanların evlerine döndüğünü düşündüm ama onlarla birlikte yola koyulup geri dönünce, durumun hiç de öyle olmadığını anladım. Sınırdan girmeden bir karmaşa oldu. Hiç bekletmeden çantalarında gizledikleri bıçakları ve silahları çıkardılar, kimilerinde ormanda ucunu sivirttikleri kalın sopalar, kimilerinde taşlar. Neydi bu? Günlerdir yanlarında uyuduğum insanlar bunlar mıydı? Tüylerim diken dikendi, terliyordum, olanları şok içinde izledim. Şiddetli bir intikam ve hınç duygusuyla atılıyor, önlerine çıkan kim, ne varsa doğruyorlardı. Benim açımdan bakıldığında onları birbirinden ayıran pek bir fark yoktu. Bir grup daha uzun boylu, ince kemikli ve uzun yüzlüken diğer grup kısa boylu, iri kemikli ve yuvarlak yüzlüydü. İçlerinde daha az zalim yoktu, daha mağdur yoktu. Yalnızca sırayla rolleri değişiyor-

Oraya nasıl gittiğimi ya da oradan nasıl döndüğümü bilmiyordum. Tek bildiğim, bir anda kendimi orada buluvermemdi. İnsanların yıkılan dünyalarından kaçıp sığındığı, her şeyden soyutlanmış bir zamanda, en ufak bir medeniyet izinin olmadığı o ormanın içinde.

Ezgi Polat yeni öykü kitabında tehlikeli alanlarda dolanıyor. Kitabın ismini veren öyküde günümüzün önde gelen bir fotoğraf sanatçısının içsavaşın ortasında kalmasıyla yaşadığı derin buhranı ve sonrasında yaşam sevgisini yeniden kazanma sürecini anlatıyor. Bazı öykülerinde de evini terk edenleri, kendini arayanları, bilinmeyene açılanları konu ediyor.

Hiçbir Yerin Ortasında'da insanların karanlık yönlerine değinen öyküler de yer alıyor; bu yönüyle kıskançlığa, yıkıcı duygulara, yalnızlık korkusuna ve derinlere işlemiş öksüzlük hislerine tercüman oluyor.

etnosolun emiyatadilnime sarayig eyikun ekroskançlık sayirlik walle walleçigiliddet

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [v](#) canyayinlari

öykü

ISSN 978-975-07-4133-3

9 789750 741333